

Vrije ruimte

Parijse Mode

Kris Peeters

Of ik een column zou willen schrijven met daarin een langetermijntoekomstscenario voor een transitie naar duurzame mobiliteit? In 600 woorden alstublieft? En ik zeg daar dan 'ja' op, ijdeltuit die ik ben. Laat ik al beginnen met 'langetermijntoekomstscenario' aan elkaar te schrijven. Om woorden te sparen.

Maar verder? Is de vraag wel correct? Wekt het woord 'langetermijn' niet te veel de indruk dat we nog tijd op overschot hebben en dat de veranderingen geleidelijk zullen gaan? En voedt het woord 'scenario' niet de illusie dat het allemaal volgens het boekje zal verlopen? Ons boekje dan nog wel? Eerlijk gezegd: dat denk ik. De dag waarop ik dit schrijf staat de helft van de Parijse auto's aan de kant. Omdat ze niet mogen rijden wegens smogalarm. 'Alternierend rijden' heet dat eufemistisch, maar de andere helft staat stil in de file. Of rijdt wel, maar is op zoek naar een parkeerplaats en wil dus eigenlijk stilstaan. Ik voorspel: over enkele decennia lachen we hiermee.

Het automobilisme beukt tegen z'n grenzen aan

Het automobilisme resulteert niet langer in de zorgeloze mobiliteit die we er ooit van verwachtten. Het beukt tegen z'n grenzen aan: ruimtelijk, ecologisch, medisch, economisch, energetisch, noem maar op. Het is superkwetsbaar geworden. Om het systeem in de soep te laten draaien, hoeft er omzeggens niets te gebeuren. Vandaag fijnstof. Morgen een sputterende olietoevoer. Dan weer een klimaatstorm. Ten slotte omdat de kerncentrales het laten afweten en ook de elektrische auto's stranden. 'Iets wat in geen enkel scenario voorzien was,' zullen we dan ter verontschuldiging zeggen. Alsof we niet konden weten dat een deugdelijk scenario voorziet in het onvoorzienbare. Klinkt moeilijk, maar misschien moeilijker dan het is.

Terwijl academici zich het hoofd breken over transitie scenario's voor de lange termijn, terwijl ingenieurs koortsachtig nieuwe technologieën ontwikkelen, terwijl politici zich wanhopig afvragen hoe ze de veranderingen verkocht krijgen aan hun van de auto afhankelijk geworden achterban, terwijl marketeers de realiteit negeren en auto's op lege wegen aanprijzen, trekken de Parijzenaars zich vandaag uit de slag. Terwijl iedereen denkt dat het om een 'uitzonderlijke situatie' gaat en dus

niemand oplet, zullen de Parijzenaars vandaag de toekomst uitvinden. Om te beginnen door enkele atavismen uit de kast te halen. Plannen en organiseren, bijvoorbeeld. Waardoor ze minder leeg zullen rondsjezen en het onderscheid maken tussen noodzakelijke en niet-noodzakelijke verplaatsingen. Dat klinkt saai, maar in een door 'alles-altijd-onmiddellijk-overal'-gekenmerkte samenleving die het gewend is te morsen met mobiliteit, is het behoorlijk revolutionair. En taboedoorbrekend. Is 'minder verkeer' normaal niet bespreekbaar, de komende dagen zullen de Parijzenaars ontdekken dat minder verkeer niet per definitie minder mobiliteit betekent. Indien verstandig aangepakt, juist méér.

Ze zullen terugvallen op hun metro. Ze zullen merken dat ze nog te weinig deelfietsen hebben. Sommigen zullen zelf een fiets aanschaffen en met de conciërge afspraken maken over de stalling ervan. Ze zullen herontdekken dat je al flanerend ook op je bestemming geraakt en dat dit aangenamer en makkelijker is in het stadscentrum, met z'n mix aan functies, dan in de banlieue, waar het modernistische 'scheiden' nu echt wel doet lijden. Ze zullen de kleine Supermarché in de eigen wijk weer waarderen, evenals de gedecentraliseerde diensten – in een land dat centralisatie al eeuwen ziet als een toonbeeld van efficiëntie. Ze zullen afspraken maken met elkaar, eerst alleen praktische, daarna ook amicale. Verwonderd zullen ze vaststellen dat een halvering van het autoverkeer zorgt voor een verdubbeling van de 'convivialité'.

Na wat oefening zullen ze zich afvragen wie er nog zit te wachten op de futuristische zero-emissie-voertuigen die de boekjes al jaren aankondigen. En ten slotte zullen ze eens diep ademhalen. Van opluchting. En gewoon omdat het weer kan.

Kris Peeters (deanderekris@gmail.com) is politicoloog, antropoloog en verkeersdeskundige. Hij is auteur van onder meer 'De file voorbij' (2010). In april verschijnt zijn boek 'Weg van mobiliteit' bij uitgeverij Vrijdag.